

BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET
 Barne- og ungdomsavdelingen
 Postboks 8036 Dep.
 0030 Oslo

BARNE- OG LIKESTILLINGSDEP.	
Arkivkode:	410.0
Dato:	2/11-09
Saksnr.	2009/02808

— 030

Deres ref: 200902808-/AAF

Oslo, 30. oktober 2009
 Vår ref: Gry Myklebust / DOK-2009-02692

HØRING - BARN SOM KAN VÆRE OFRE FOR MENNESKEHANDEL - ADGANG TIL MIDLERTIDIG PLASSERING UTEN SAMTYKKE PÅ INSTITUSJON FOR BESKYTTELSE OG OMSORG (FORSLAG OM ENDRING I BARENVERNLOVEN)

Det vises til departementets brev av 7. juli 2009 vedrørende barn som kan være ofre for menneskehandel, og forslag om adgang til plassering uten samtykke på institusjon for beskyttelse og omsorg.

HSH representerer 13 600 virksomheter innenfor bredden av handel og private tjenesteytende næringer, herunder private barnevernsinstitusjoner og store deler av frivillig sektor.

HSH mener forslaget om innføring av adgang til midlertidig plassering uten samtykke på institusjon for beskyttelse og omsorg er positivt. Enkelte tilbakemeldinger fra våre medlemmer tyder på at dagens regelverk ikke i tilstrekkelig grad er egnet til å forhindre at barn som kan være ofre for menneskehandel blir kontaktet av eventuelle bakmenn eller forsvinner fra institusjonen. Det er av største betydning at vi har et regelverk som ivaretar disse barnas interesser på best mulig måte.

HSH mener i likhet med departementet at vilkårene for bruk av ny § 4-29 i barneverneloven bør være strenge. Dette fordi det dreier seg om til dels inngripende tiltak og mulighet for tvangsbruk overfor barna. Det synes derfor hensiktsmessig at anvendelsen av bestemmelsen skal basere seg på politiets vurdering av trusselbildet samt at den som treffer vedtaket, skal finne det sannsynlig at det foreligger en nærliggende og alvorlig fare for at barnet utnyttes til menneskehandel, og at plasseringen er nødvendig for å beskytte barnet. HSH deler departementets syn på at alminnelig sannsynlighetsovervekt må være tilstrekkelig for at det skal kunne treffes vedtak, og viser i denne forbindelse til departementets begrunnelse.

Departementet foreslår at plasseringsperioden maksimalt skal kunne være 6 måneder, og at vedtaket skal opp til fylkesnemndbehandling hver 4. uke, dog av nemndsleder alene ved videreføring av vedtaket. Når det gjelder grad av inngripen overfor barnet gjennom vedtaket, synes det fornuftig at saken må prøves med korte tidsintervaller. Imidlertid vil de korte tidsintervallene medføre at barneverntjenesten og institusjonen etter kort tid

HSH
 Henrik Ibsens gate 90
 P.O. Box 2900 Solli
 NO-0230 Oslo
 tel +47 22 54 17 00
 fax +47 22 56 17 00
 e-post
 info@hsh-org.no
 Bankgiro
 6030.05.18543
 Org. nr.
 970 134 646 MVA

må vurdere behovet for forlengelse i nye fire uker. Fire uker kan i denne sammenheng synes noe kort.

Departementet understreker at en grunnleggende forutsetning for hele forslaget er at alle berørte myndigheter arbeider aktivt for å klargjøre spørsmålet om menneskehandel og å avklare barnets situasjon nærmere under hele perioden barnet er plassert. Et tidsavgrenset vedtak bidrar til å sikre at alle parter arbeider aktivt. Enkelte tilbakemeldinger tyder imidlertid på at institusjoner har erfaring med at barn på korttidsplasseringer inntil 6 måneder blir boende lenger, da videre tiltak ikke er på plass innen fristen. Dette er svært uheldig. De barna det her dreier seg om, vil kunne ha et utrygt forhold til hjelpeapparatet grunnet dårlige erfaringer med myndigheter og voksne fra tidligere. De vil således ha behov for en langsiktig og trygg omsorgssituasjon også etter at akuttfasen er over. Det bør derfor lages tydelige retningslinjer for hele prosessen som omfatter mer enn akuttfasen. Det er svært viktig at det er godt samarbeid og god samordning av ulike instanser, som barnevernmyndigheter, politi og utlendingsmyndigheter. Det er viktig at det foreligger tydelige prosedyrer for samhandling mellom instansene før ikrafttredelse av ny bestemmelse.

Med tanke på barnets rett til grunnskoleopplæring, innebærer forslaget at forholdene så langt som mulig skal legges til rette for at barnet kan følge undervisning ved den aktuelle skole i nærområdet og ta del i fritidsaktiviteter. Dersom det under helt spesielle tilfeller ikke skulle være trygt for barnet, må det legges til rette for at barnet får nødvendig undervisning og aktivisering på institusjonen. I de tilfellene der barnet må få undervisning på institusjonen, og denne ikke driver egen skole, forutsetter HSH at det offentlige tar ansvaret, praktisk og økonomisk, for at barnet får undervisning på institusjonen. Slik undervisning ligger utenfor de rammer institusjonen har for drift per i dag, og vil kreve ekstra personalressurser. Det bemerkes for øvrig at det kan være særlige utfordringer knyttet til informasjon fra barnevernsinstitusjonen til den lokale skole når det gjelder skjerming av disse barna, der de anses å kunne få opplæring i lokal skole. For å sikre nødvendig beskyttelse mens barna er på skolen, må skolen ha tilgang til nødvendig informasjon for å kunne ivareta barnas interesser.

Når det gjelder høringsnotatets punkt om praktiske og økonomiske konsekvenser, uttales det at barn som kan bli utsatt for menneskehandel må plasseres på barneverninstitusjoner som er særskilt egnet til å ivareta disse barnas behov for omsorg og beskyttelse. Departementet legger til grunn at dette kan ivaretas innenfor det eksisterende institusjonstilbudet, og at forslaget ikke medfører vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for barneverntjenesten og fylkesnemndene.

Når det gjelder departementets uttalelse om at det legges til grunn at dette kan ivaretas innenfor det eksisterende institusjonstilbudet, vil HSH bemerke at det vil være viktig at det i forbindelse med anbudskonkurranser stilles klare og tydelige kriterier for hva som skal til for å anses som en institusjon som er "særskilt egnet" for å ivareta disse barnas behov for omsorg og beskyttelse, eller som det fremgår i forslag til 4-30 i barnevernloven: "*en institusjon som faglig og materielt er i stand til å ivareta barnets behov*". Det bemerkes i denne sammenheng også at det å tilby slike plasser, må påregnes å være dyrere enn øvrige plasser. Bruk av tvang på de måter det skisseres i forslaget kan for eksempel medføre behov for økte personalressurser. Fra institusjonshold nevnes som eksempel tilfeller der barn skal følges ut av institusjonens område. De andre mulige

begrensningene i vedtaket krever også ekstra oppfølging av barnet. I ytterste konsekvens vil vedtak om begrensninger kunne strekke seg over hele barnets oppholdsperiode på 6 måneder. Totalt sett vil dette kreve økt bemanning på institusjonen og økte kostnader forbundet med dette. Det må også antas at det vil være behov for særskilt kompetanse for håndtering av denne typen saker. Forslaget vil således innebære mer kostnadskrevende løsninger og behov for mer personell på institusjonene enn i dag, og dette må hensyntas i anbudprosesser med kjøp av plasser hos private barnevernsinstitusjoner.

Vennlig hilsen

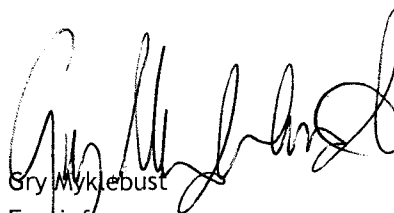
HSH

Harald Jachwitz Andersen

Avdelingssjef

Samfunnspolitisk avdeling

Gry Myklebust

Fagsjef

Samfunnspolitisk avdeling